Harald Kvist: **Gåden er løst (Brændevins-bøgen)**

Århus Stiftstidende 5. august 1988

Tranbjerg Lokalhistoriske Samling - Fra avisudklipssamlingen

Gåden er løst

Derfor er de to bøge i Tingskoven vokset sammen

TRANBJERG - Mange kloge hoveder er kommet med forklaringer på det fænomen, de to sammenvoksede bøge i Tingskoven udgør.

Nu er Aarhuus Stiftstidende i stand til at afsløre hemmeligheden om, hvorfor træerne er kommet til at se sådan ud. For en hemmelighed har det været indtil nu.

Gårdejer Søren Mikkelsen, Tingskoven, er 64 år. Han bor på slægtsgården, som hans far ejede før ham, og Søren Mikkelsen har tilbragt al sin tid på gården, der ligger lige over for den gamle Tingskov Kro og skovstykket, der hører til. Han fortæller her historien om bøgetræerne:

- Omkring 1929, da de to bøgetræer var mellem 15 og 20 år gamle, var jeg kun en lille dreng. Sammen med andre børn fra egnen fik vi noget af tiden til at gå med at rejse kegler på keglebanen ved Tingskov Kro. Vi var ikke ene om det. En voksen knægt på cirka 15 år havde titel af keglerejser. Vi andre hjalp bare til. Men vi var skam nødvendige. Vi havde den aftale med kromanden, at vi skulle opholde os i nærheden, og når han blæste i sin fløjte, skulle vi straks komme springende og være klar til at rejse kegler. Derfor var det så dejligt at løbe rundt i skoven ved kroen, selv om min far havde et stykke tilsvarende skov på den anden side af vejen.

- En dag, vi legede i skoven, fandt vi de to bøgetræer, der stod et stykke fra hinanden. Hvert træ havde en gren, der pegede med retning mod det andet træ, sådan at de to grene nærmest var parallelle.

- Den ældste keglerejser fandt på at binde de to grene stramt sammen med

- Efter nogen tid opdagede vi, at snoren ikke kunne holde grenene ordentligt sammen, og keglerejseren tog så sin skarpe lommekniv og skar de to grene til så de blev helt flade, og kunne ligge plant mod hinanden. Så bandt han på ny snor om grenene, og denne gang holdt det.

- Det, han foretog sig, var vel nærmest noget i retning af en podning, men den slags kendte vi intet til dengang.

- Keglerejseren lovede os tæsk, hvis vi nogensinde snakkede over os om det, han havde gjort. Og i mange år var vi bange for, om ejeren af skoven, Valdemar Skovsgaard, havde opdaget forbrydelsen. Han var lidt streng i sin måde at holde justits på, men var ellers på alle måder en rar mand, fortæller Søren Mikkelsen.

Han vidste intet om, at Valdemar Skovsgaard allerede i 1933 lod de sjældne bøge frede.

Først, da han mange år senere kom i Sognerådet, først i Tiset sogn, og efter sammenlægningen i Solbjerg sogn, hørte han om de fredede bøge i Tingskoven.

-kvist

Tranbjerg

Horsevænget 49 - 8310 Tranbjerg J
Tlf. 06 29 29 15

Brændevins-bøgen og andre sjove træer

Tingskoven har tre fredede træer og Jyllands højeste

Af Harald Kvist

TRANBJERG – Den ofte fremførte påstand om, at Tranbjerg er fattig på skov er kun til dels rigtig. En spadsereture i den sydligste del af byen kan ikke alene byde på mindst en halv times vandring i tæt skov, men også på flere botaniske sjældenheder. Og oven i købet har man så mulighed for at få sig en lokalhistorisk oplevelse med i købet.

Stedet er Tingskoven. I den østlige del af skoven, som ejes af Hans Hjorth, finder man noget så sjældent som tre fredede træer og trægrupper.

Hans Hjorth kom til Tingskoven for tre år siden. Han købte den forlængst nedlagte Tingskov Kro af boet efter Marie Skovsgaard, der var over halvfems år, da hun døde. Ved at undersøge de papirer, der fandtes i det gamle hus, fandt han en interessant brevveksling mellem Marie Skovsgaards ægtefælle, kromand Valdemar Skovsgaard fra Tingskoven og Danmarks Naturfredningsforening samt Naturfredningsnævnet for Aarhus Amt. Brevene er fra 1933 og omhandler netop Valdemar Skovsgaards ønske om, at tre sjældne træer i Tingskoven skulle fredes.

Brevene er holdt i datidens kancelli-sprog. Afsenderen takker i hvert brev for den forrige ærede skrivelse og i stedet for venlig hilsen hedder det »Deres Ærbødige« i brevene. Det endte da også med, at fredningen kunne indføres i Naturfredningsnævnets protokol med følgende tekst: »Træerne må ingensinde fældes, undergraves, eller på anden Måde, f.eks. ved Ødeleggelse af barken eller for nær Pløjning, direkte eller indirekte udsættes for en Behandling, som kan føre til Træernes Ødeleggelse, Forringelse eller Beskadigelse«.

Fotografiapparatet kom frem, da Anette Jensen fra Kirkevænget havde fået øje på de to underligt sammenvoksede bøgetræer.

Brændevinsbøgen Jyllands største træ

To af de fredede træer er særligt bemærkelsesværdige. Det ene er en stor bøg, kaldet Brændevinsbøgen, i skovens nordlige hjørne.

Tidligere troede man, at den store eg i Skanderborg Dyrehave, hvortil Christian den Fjerde ifølge overleveringen skal have bundet sin hest, når han var på besøg i det hvide slot ved

ved samme lejlighed. Fredningerne med den indhuggede tekst: Tiset Sogn

Nu er gåden om de sammenvoksede bøgetræer i Tingskoven løst. »Sunderen«